

CSIKSZEREDA

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI, TARSADALMI ES SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik minden vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 8 kor. Félévre 4 kor.
Negyedévre 2 kor.

Felolvasó szerkesztő:
SZÁNTÓ SAMU Dr.
ügynök.

Művelői cikkeik orronkint 30 filléres kiállításnak.
Egyes lap ár 20 fillér.
Híreltetői díjak a legolcsóbban számítanak.

Március 15.

Hangzatos jelszó gyanánt szokták en legelőni március idusát, a vér nélküli forradalom napját. Dörgő szónoklatokat tartanak e nap dícsőítésére s a hazafiság érzésétől felbuzdult kobellel intik a mi nemzedéket annak örökös megünnepelésére s a dícső elődök példájának követésére.

Pedig bizony e nagy nap emlékét elfeledte már a magyar nemzetnek legnagyobb része. Azaz hogy dicsőítjük. Nem a történelmet felejtette el, mert azt tanítják már a gimnáziumokban, sőt az elemi iskolákban is, no meg meg is vagyon írva Márcziban is, meg Horváthban is s Jókai Már sem mulasztotta el azt százszor, szűzféle alakban megénekelni, hanem elfelejtette azt megérteni, tartalmát fellogni, annak szellemében érezni, élni, cselekedni.

Mi idézte elő 1848-ban március 15-ét? Talán a magyar nemzet pillanatnyi szükséglete? Talán az o-zárúk magyar monarchia nagyhatalmi állása? Talán a hadsereg egységességének kérdése? Nem! A magyar nemzet érzés. Az az érzés, a mely nem okoskodik, nem polemizál, hanem küzd, halad a maga útján a kitűzött magasabb cél elérésére. A felelős magyar miniszteriumot, a magyar országgyűlést bizonyára nem oly alakban gondolták e nap dícső alakjai, mint a minő formában létezik az ma! s bizonyára államukban sem gondoltak arra, hogy vajdan az általuk megteremtett népképviseleti országgyűlésen fog megkadni a magyar nemzeti eszme épen a felelős miniszterek s épen a népképviselet ellenállásával s talán ezen nap eseményeinek a kifolyása a klotúr, a mely a szólásszabadságot szigorú korlátok közül akarja szorítani?

Hiszen ezen a napon a teljes gondolat, szólás és sajtószabadságot kiáltották ki!

Néhány nap múlva 56 esztendője annak, mikor ezen feltartóztatlan íradat végig vonult Budapest utcáin. Alkotmányuk el volt tiporva, szabadságunk bilincsekbe verve, lehetetlennek látszott a siker. De ezek az emberek nem ismertek lehetetlenséget, csak egyet láttak maguk előtt, a célt s a lehetetlenség megtörtént. V. Ferdinánd teljesítette a magyar nemzet kívánságát.

S ma alkotmányos országban a törpe epigonok lehetetlennek tartják a magyar nyelv jogainak kivívását s mert annak hiszik, nemcsak hogy nem állnak legalább félre azok a jából, a kik ezért önfeláldozóan harcolnak, hanem még ellenük támadnak s a jogtörvénytelen eszközöktől sem riadnak vissza, hogy a magyar nemzet jogainak kivívását megakadályozzák.

Hallani logunk néhány nap múlva magasztos szózatokat március idu-áról, hazafiságról, dícső öökről, oktatásokat nagy példák követéséről s mi mégis azt mondjuk, hogy szónokaink legnagyobb részének szájában csak hangzatos jelszavak ezek.

Hangzatos jelszavak, melyet maguk sem követnek, mert ha követnének, ma nem ott tartanánk a hol vagyunk, hogy t. i. népképviseletünknek csak egy csekély része magyar érzésűben, nagyobb része a husos füzék kedvéért megszavazná még az orosz abszolútusmust is.

Nem azok, a kik róla beszélnék, valódi követői a márciusi eszmének, hanem azok, a kik annak szellemében cselekednek s valóban csak akkor ünnepezzük meg e napot, a mikor a szószeókről azt hirdetjük ki hallgató közön-

ségünknek, hogy a magyar nemzet összetartásának, kitartásának, nemes küzdelmének sikerült ismét kivívni a második március idusát, a magyar nemzeti eszmék diadalát.

Az új párt programja.

(Vége.)

A királyi udvar, a kalonáság, az állam külképviselete és nem egy társadalmi intézményünk mellőzi az állam nyelvét. Az egyházak önkormányzata a legbecsesebb szabadságok egyike, melyeket sérteni vagy gyöngíteni oklanság és egyáltalán hazafialanság volna. De némely egyházi önkormányzat mint egy gondosan felszerelt erősséget képez arra nézve, hogy oda az állam nyelve s a nemzeti közszellem be ne hatoljon. Mivel állam ezt se tűrheti s azért minden szükséges és célszerű szabadság tiszteletben tartása s gondos ápolása mellett e bajon is segíteni kell.

A korszerű haladás kívánalma az, hogy szabadságunk néhány intézményét is javítás alá vegyük.

A választási törvény már nem felel meg a közszükségletnek és ez okból ezt a törvényt sürgősen módosítani kell és pedig oly irányban, hogy a szabadság és jogegyenlőség államalkotó elemeinek érvényesítésével a választói jog minél szélesebb rétegekre kiterjesztésük.

A gyülekezési jog gyakorlása szükség nélkül súlyosan van gyakorolva esetenként korlátozva. Ez a jog, mint a szabadság egyik legfontosabb biztosítóka törvény által olyképen bástyázandó körül, hogy önkényes korlátozása kizárassék. A különféle egyházak s egyéb felekezetek a nemzeti műveltség terjesztésének feltétele mellett, önkormányzatuk minden csorbitása nélkül, sőt a mennyiben autonómia felett még nem rendelkezének annak megszervezése mellett rendszeres és megfelelő állami segítségben részesítendők. Éppen ezért a római egyház önkormányzatának szervezését úgy a törvényhozásnak, mint a kormányknak lehetőleg elő kell mozdítani. Mind e javításnál el nem engedhető feltétel a nemzeti érdekek minden irányban való biztosítása.

Ily módon s ily irányokban törekszünk a magyar birodalom kiépítését befejezni. Törekvésünknek főcélja az is, hogy nemes és dícsőséges uralko-

dönknak és főséges családjának biztosítsuk a nagyhatalmi állást és magyar birodalmunk biztosságot erősítsük. Ebben is hűséggel követjük 1790-iki, 1848-iki és 1867-iki nagy őseink példáját.

Királyunknak egyéb országaiban és tartományaiban a faji törekvések miatt állandó vizsály uralkodik. A vizsály időnként szünetelhet, de végleges megszűnése nem valószínű. A német, cseh és lengyel törekvésekkel, a mennyiben történelmi jogaik s hatalmas társadalmi és műveltségi erőforrásuk alapján saját nagyságuk és nemzeti létük biztosítását célozzák, mi is jogosoknak tartjuk. A jövőendő Isten kezében van, de az bizonyos, mint a természeti törvény, hogy akkor s oly egységes államszervezetet, aminő a magyar birodalom, királyunk egyéb országai és tartományai alkotmányos és békés úton nem alkothatnak, tehát az uralkodónak a nagyhatalmi állást a bekövetkezelhető súlyos nemzetközi válságok közt annyira nem biztosíthatjuk. Öröklött ősi hűséggel törekszünk a magyar birodalom minden erejét az uralkodó és főséges családja javára fokozni, ami azonban rendithetlen meggyőződésünk szerint csak úgy történhetik, ha Magyarországnak 1790-ben 1848-ban és 1867-ben megalkapított állami különállása se a valóságban, se a külső s nemzetközi érintkezésben többé vitatás alá nem jöhet és ha az állam összes intézményeiből a magyar állami nyelv, a nemzeti műveltség s egységes hazafiság uralmának gátló akadályai eltávolítottak s végül ha erre irányuló törekvésünkben a királyi udvar s az uralkodó család főséges királyunk példájára buzgón segítségünkre jön.

A magyar birodalom területén is vannak nemzetiségek, de ezek — Horvátországot ide nem értve — külön területi alakulásra ezer év történetének kétségtelen tanúságtétele szerint újabb időkig nem törekedtek, vagyuk és erejük erre nem is mutatkozott. Ha azonban a legújabb időkben némely lünetek arra mutatnak, hogy e nemzetiségek némelyike a magyar birodalom megszilárdulásával szemben ellenséges érzelmet táplál: mi jól tudjuk s ez nem lúok senki előtt, hogy ez az érzelmet ugyanakkor s ugyanolyan mérvben a Habsburgok uralma ellen is irányul, minthogy ez érzelmetnek a kifelé való törekvés a valódi forrása. De mi e nemzetiségeknek se nyelvét, se faji műveltségét érinteni, se az alkotmány összesa jogaiban és szabadságaiiban őket korlátozni nem akarjuk. De viszont nem lűrhetjük saját érdekeikben sem, hogy ők akár egyházi, akár közoktatási vagy más ürügy alatt az állami nyelv, nemzeti műveltség és hazafiság behatása alól elzárkozzanak.

Hasonlóképpen a nemzeti irány kell, hogy érvényesüljön társadalmi léren is. Jogegyenlőség képezi a szabadság alapját, a munka megbecsülése szilárdítja ezt az alapot. És a midőn ezt a két hatalmas sarkalatos elvet nemcsak hirdeljük, hanem társadalmilag érvényesüljük, e tényből önmagából következő korunk legnagyobb kötelességeinek, a munka és a munkásosztály kérdé-

sének olyatén megoldása, hogy a munkások szervezete nemzeti irányban haladjon, úgy az államnak, mint a társadalomnak egyik biztosító oszlopa legyen.

Mindezek figyelembe vételével politikai törekvésünk a következő főcélok elérésére irányul:

1. Az állam egész szervezetének nemzeti tartalommal való megtöltése; az állami nyelv, a nemzeti műveltség s a magyar hazafiság uralmát gátló minden hagyománybeli akadály elhárítása és igénybevétele minden alkotmányos eszköznek, mely az egységes magyar nemzeti állam kiépítésére alkalmas.

2. A magyar birodalom állami létének a külképviseletben s a külkereskedelmi intézményeiben úgy nyelviileg, mint jelvényileg Ausztriával teljesen egyenrangú jelentkezése.

3. A véderő magyar részében, az alkotmányos érzésnek, az állami nyelvnek, nemzeti jellegnek és hazafiságnak, úgy a tisztó oktatás, mint legénységi kiképzés, a vezénylet, szolgálat és jelvények teljes érvényesítése, az 1867. évi XII. t.-cz. szerint Ö Felségének „alkotmányos”, azaz törvényhozásulján gyakorlandó jogaival egybehangzóan.

4. Magyar közoktatásügyi politika, mely összes közoktatásügyi intézményeinkbe az öröklött nemzeti öntudatot rendszeresen beviszi és a magyar műveltség istápolásával, már az ifjusághoz kifejleszti a nemesebb művelést és faji önérzetet.

Kívánjuk az elemi oktatásban is az állami nyelv elsajátításának biztosítását, nemzeti szükséghez képest pedig tokozatos államosítást; s úgy az elemi, mint a középfokú, a magasabb és a szakoktatásban az állami nyelv bírásnak tökéletes biztosítását.

5. A választói jognak telemes kiterjesztése, a városokra való különös tekintettel. A választó kerületeknek a változott viszonyokhoz mért kikerekítése. A cenzusnak a leszállított alapon való arányosítása és az értelmiségi cenzusnak kiterjesztése és a cenzussal nem bírok szavazati jogának külön rendezése.

6. A római katolikus egyház önkormányzatának végleges szervezése.

7. A nem katolikus egyházak rendszeres segítése, jogaik és szabadságaik sérelme nélkül, hogy lelkesük jóléte s hűveiknek az egyenlőtlen terhektől való mentessége biztosítottassék.

8. Magyar nemzeti jegybank.

9. Önálló vámtérsület.

10. Az eldigi módszertől eltérő s a sikert teljesen biztosító telepítési rendszernek, minden melléktekinet nélkül való és csupán nemzeti érdekből való meghonosítása, különös tekintettel a kisbirtok képződésére.

11. A munkahiány megszüntetése, az elszegényedés és kivándorlás tovább terjeszkedésének megállítására céljából nagy arányú beruházások loganálba vétele, különös tekintettel a hazai ipar érdekeire.

12. Kívánjuk, hogy a városok és lehetőleg a községek is az állam által reájuk hárított feladatok teljesítéséért méltányosan kárpótoltassanak.

13. Kívánjuk az adórendszer reformját, jövedelmi progressív alapon; az adórendszer egyszerűsítését; az adók igazságosab és arányosabb megosztását. A fogyasztási adóknak, a mennyiben életszükségleti cikkekre vonatkoznak, leszállítását.

14. A létminimum védelmét.

15. A közigazgatás átalakítását, a nemzeti állam egységes vezetése és szervezése okából a társadalom függetlenségének, a helyi önkormányzatnak és a közszabadságoknak sérelme nélkül. Kívánjuk a tisztviselői pragmatikái és a tisztviselői fizetés végleges rendezését.

16. Korszerű munkásügyi intézmények és törvények alkotását, a munkaközvetítésnek országos szervezését, jóléti intézmények létesítését, egyetértőleg a munkásszervezetekkel, a munkaadó és munkás közti igazságos viszony létesítésére való törekvéssel.

17. Az igazságszolgáltatás egyszerűsítését, olcsóbbá tételét és egyöntetűségét, — a bírói fizetésnek különösen az alsófokon való javítását.

18. Felséges Uralkodóink és családja iránt a bizalom, szeretet és ragaszkodás ápolását, amennyire lehet, még az eddiginél is nagyobb bensőséggel. Ennek előmozdítása végett kívánjuk a parlásnak megfelelő magyar udvartartást a trón iránti hűség szoros hozzátartozók nemzeti poliúkáinkhoz; az a nemzeti nagyság, melyre mi törekszünk, csak nemzet és király közötti együttérzés által érhető el. De ezt az együttérzést nem az újabb időben lábrakapott, a korona és nemzet közötti bizalmat lassanként aláásó hiperpolajítás által kívánjuk elérni, hanem a korona egyes, őszinte felvilágítására törekvő poliúkáival.

Inc főbb vezérelveink!

Külön párt alakításával, az 1867-iki kiegyezés alapján, demokratikus, szabadlevű, mindennekfelett azonban nemzeti irányban törekszünk az elveket diadalra juttatni.

Ideál kell nemzetünknek. Megfogható, megérthető, minden szívbe és minden agyba beférő vezérszeme, melyért lelkesüljön is, de dolgozzék is mindenki teljes hazafiai buzgalommal, mely ideálban a hazánk sorsára befolyással bíró erők és hatalmak is inkább biztatást, semmint fenyegetést lássanak.

A vezérszemét 1790-iki, 1848-iki és 1867-iki őseink tüztek élénk s győzelméért sikeresen tudtak munkálni. C-aknem úgy lújtuk, mint aha erről nyugedzszázd óra megfeledekezett volna nemzetéktünk.

Ehhez kell visszatérni!

Czélünk nem egyéb, mint a magyar birodalomnak nemzeti alapon szervezése, a magyar műveltségnek és hazafiságunk az állam egész szervezetében biztosított uralma. Minden további siker és előhaladás ettől függ. És mert működésünk a megjelölt irányokban nemcsak a politikai, hanem a társadalmi közélet nyilvános működésének egész mesejére kiterjed, s mai pártok egyikéhez se csatlakozhatunk, hanem külön pártot alakítunk,

Jelzavunk: Erőös állam, gazdag nemzet, egyetemes magyar közszellem, független, művelt, a nemzeti gondolatról áthatott társadalom. -- haladás minden téren.

Ugy érezzük, hogy a pártalakítás eszméje, mint politikai szükségesség je'entkezik a köztudatban

Az előfűlk bölcsesége megteremtette nemzetünk bold. gulthetésének alapját; az építkezés elmulasztásának bűne az őök nemzedéket terheli.

Igenis, a mi partunknak építkeznie kell, hogy mindazok az elvek, melyek a magyarság fejles. tételéhez és erősítéséhez fűződnek, mifélebb dindalra jusssanak.

Reményeséggel szívünkben, nemzeti érzéssel nek és életképességünk tudatában bontunk zászlót a haladás, a nemzeti jólét és magyarság érdekében.

Alljon mellénk minden hazafi, a ki akarni tud!

Az új párt intéző bizottsága nevében:
báró Ránffy Dezso.

Szabadság ünnepe.

Tavaszi szellője simogatja
Szent Lángban égő arcokat.
Szabadság ünnepét megfilni:
Szívemben égő vágy fakad.

De könny lopózik két szemembe.
Öröm helyett a bánatát:
Szegény magyar, szabadság napján,
Ünnepre mostan gyűlhet b?

Mit ér az ének, cifra szolás,
Szabadságról hiú beszéd,
Ha gyáva zsarnok bősz kezekkel
Szabadságunkat tépi szét?

Mit ér a szónok dús virága.
Ha visszhangot rá Chlopaj ad.
Mit ér az ének, míg kísér
A Gotterhalte gyászadalát?

Nem szó, nem ének kell minékünk,
De bátor kéz, ki tenni mer.
Ki megtépett, igaz jogunkat.
Szabadságunkat kelti fel.

Ki vásárt nem csinál feltűnk
És zsarnokoknak el nem ad,
Ki visszavivja ősi nyelvünk
És fegyverünk igaz jogát.

Amíg o szent céllt el nem érjük,
Ünnepre gyűlni mitsem ér.
Hű szavakkal félre mostan:
Tettekre szólít büszke cél!

Kaboz.

A politikai hétről.

Következik az erőszak. Erőszak oly eszközzel, amely csuknem teljesen ugyanolyanná törpít le ezeréves alkotmányunkat mint a mind von Ausztriában. A vége az abszolutizmus. Ha a Reichsrat Ausztriában valamit megzavazni nem akar, elnapolják az üléseket s az alkotmány 14. §-a alapján császári pátenssel lépteti életbe s így kap gyakran Austria indemnítást, utjonekat, költségvetést, ha kell. Gróf Tisza István nálunk is egyszer és mindenkorra elkarja fojtani az obstrukciót, evégből egyelőre behozza a klotűrt a házaspály reviziójának tárgyalásában, aztán majd keresztül erőszakol egy olyan házaspályt, amely viszont megteremti a klotűrt az egész vonalon s ezzel Bécs kezébe

szolgáltatja örök időkre Magyarországot. A nagyszabandell pártot nem várhatunk semmi jót. Egy szavazó gép. Megszavaz mindent, amit a kabinet elindítványoz, a kormány pedig -- tudjuk -- a javaslatokra inspirációt létesül hoz magával. Lesz tehát katonai létszám felemelés, lesz német vezényszó, lesznek új ágyuk, lesznek új adók, lesz minden csak magyar nemzeti irány nem lesz, amit pedig oly nagyon szeretnek a kormány-párti képviselőjelöltek programbeszédekében -- úgy általánosságban emlegetni -- ha lesz.

Mert ha megmozdult Tisza István -- s csak ő mozdult meg, a szabadelvűpárt alussza álmát, amit a legjobb akarattal sem lehet igazak álmának nevezni -- megmozdult ám az ellezők is az ugynevezett guillotine javaslat ellen s kilépett a porondra az Ugronpárt mellé a Kosuth-párt, a nép-párt, a dissidensek úgy hogy ma 150--200 ember néz farkaszemet a kormány határozati javaslatával.

Meg van már indokolva a benyújtott kilenc új törvényjavaslat. Mézesmúzsgaz az előhírnöke a bekövetkezett alkotmánytörpának. Arra számít a kormányelnök, hogy a mint ő mindent képes meg tenni, hogy a hatalom birtokában megmaradhasson, azonképpen más is odaszegődik mellé koldus alamizsnáért társul, hogy tényleg azt esnájlanak Magyarországból, a mit a híres küző követéskolóban már rég tanítottanak: tartományt.

Ime itt közöljük a javaslatot egész terjedelmében:

Határozza el a Ház, miszerint az 1903. és 1904. évi indonitási, valamint az utjone-léteszm változatlan megállapítására vonatkozó javaslatok, továbbá ország pénzügyi és közigazgatási viszonyainak egy évnel hosszabb időre nem terjedhető ideiglenes rendezését célzó törvényjavaslatok és a megalkotandó új házaspálynak, mely azonban a törvényjavaslatok érdemleges tárgya lására vonatkozólag a klotűrt nem hozhatja be, letárgyalásának tartamára, de legfeljebb egy évig terjedhető hatálylval a létező házaspályok akként egészítettnek ki, illetve módosítottak, hogy az elnöki előterjesztések tárgyában s a benyújtott törvényjavaslatok előzetes tárgyalását illetőleg a Ház legfeljebb két szónok meghallgatása után egyszerű szavazással a és ez alkalommal a törvényjavaslat előzetes tárgyalásával megbízott bizottság jelentésének beadásával záros határidőt tűzhet ki, az egyes javaslatok tárgyalásának megkezdésekor, vagy azok tárgyalása közben ötven képviselőnek az ölnökhöz írásban beadott indítványára vita nélkül egyszerű szavazással meghatározhatja az azok letárgyalására szánt időt, melynek teltete után további tanácskozásnak, vagy bármiféle kérdés közbevetésének helye nincs. Az összes határozatok vita nélkül, egyszerű szavazással a 298. §. 4., valamint 298. §. második bekezdésnek hatályon kívül helyezése mellett hozhatnak meg (a harmadszori megszavazás nyomában a részletekben való elfogadás után fogantositandó) és az ülés el nem oszlatását, míg a javaslat részleteiben el nem fogadtatott. A 208. § utolsó bekezdése hatályát veszti. Minden ülés a napirendre tűzött javaslat tárgyalásával veszi kezdetét, e tárgyalás semmiféle okból és emlen a napirend tárgyalására szánt idő letelte előtt meg nem szakítható és a 190., 197., 204 és 200. §-ban körülírt teendők ezen idő letelte után az ülés végén intézendők el, a 107. és

223. §-oknak a tárgytól való eltérés köreire, valamint a zárt ülés megtartására vonatkozó határozmányal hatályon kívül helyeztetének, az elök a 215. és 266. §-ok napján való felszólalást -- ha ilyen felszólalások az idő kihuzása céljából történnek -- egyáltalán megtilthatja. végre a menyiben a 255. §-ban említett rendzavarás, valamint az elnök elleni engedetlenség egyéb eseteiben azonnali intézkedés szűksége fogorna fenn, az elnök azt, vagy azokat, aki vagy akik a rendzavarást vagy engedetlenséget folytatják, az ülésből kiűtja s ezen határozatát, valamint a Háznak a mentelmi bizottság javaslatá alapján hozott kizárási határozatát foganatosítani tartozik, egyuttal az ügyet mentelmi bizottsághoz teszi át, melynek a 255. §-ban körülírt rendzabályoknak a rendzavarókra és engedetlenkedőkre való alkalmazását célzó indítványa a ház legközelebbi ülésében a bizottság többsége s esetleg kisebbségjelölőjének meghallgatása után vita nélkül egyszerű szavazással döntendő el. Tisza István.

Az országgyűlésen pedig megkezdődött a technikai obstrukció. Az ellenzéki pártok elhatározták, hogy technikai obstrukcióval fogják megakadályozni gróf Tisza István indítványának tárgyalását. Mi magunk részéről a technikai obstrukciót, mint fegyvert ez idő szerint még koránkat tartjuk, habár igaz az is, hogy a kormányelnök erőszakos indítványa rendkívüli védelmi eszközöket feltételez. De micsoda szűkség van az obstrukció e szélső nemere akkor, amikor az ellenzék ma legalább 150 tagból áll s az érdemleges vitát is éveik tudná kihuzni? S miért kell ezt igénybe venni addig, amíg a kormányt a mai házaspályok keretében tárgyalattatja? Hisz ezzel fegyvert adnak a kezébe s öök fogják hirdetni, hogy a technikai obstrukció kényszerítette őket arra, hogy például az indítványt permenes ülésekben forszírozzák keresztül. Érdemleges érvok ellen ilyen eljárást megokolni semmivel sem lehetne. Hanem igen is helyén való volna technikai obstrukció akkor, a amikor a kormány a javaslatot valamely erőszakos eszközzel kísértené meg keresztül hajtani.

De azért az ellenzék a fegyver korai használatáért elítéli nem lehet, mert a cél mégis csak hazafias, tiszta önzelen, megakadályozni a parlamentarizmus előlérsét s az hogy az országgyűlés tulajdonképpen csak játékszerré váljék a bécsi körök kezében. A békekisérletek legalább a házaspály revizio kikapcsolását kívánták a miniszterelnöktől, aki azonban kijelentette, hogy egy jottát sem enged s az indítványtál gyöz vagy vele bukik! S ezek után még ő s pártja mer beszélni hazafiaságról!

Keméljük a legjobbbat, hogy Tisza István indítványával együtt bukik! Odáig alig hisszük, hogy eludna jutni, hogy a házat feloszlassa, habár erősen tartja magát a hír, hogy a technikai obstrukcióra a házfeloszlatás lesz a fololet.

Gróf Kluen Héldorvári Károlyt kinevezték a Fehér szemelyi körüli miniszternek. Azt írják róla a budapesti lapok, hogy nem mer bemenni az üléserebbe, mert fél, hogy az ellenzék lohnorgya. Nem is volna csoda: Egy volt miniszterelnök, kinek oly csufosan kellett odahagyni a miniszterelnöki székot, most megint bejön mint reszorntminiszter. Jellemző a mai állapotokra. A közhangulatra nem adnak semmit, aki Bécsnek kedves, az halad, aki nem kedves, az bukik.

Gróf Apponyi Albert és báró Bánffy Dezso. Gróf Apponyi Albert, mintán békekieérletei meghíusultak, harcias hangu beszédet tartott, melyben eddigi politikáját megváltoztatja. Külösn vette a báró Bánffy Dezso programját s most már követeli az önálló vánterületet s az 1848. évi XX. t. c. végrehajtását. Épen ugy. mint báró Bánffy Dezso. Sukfélekep commentálják e tényt, do mi alig hisszük, hogy ez a két politikus közöledését jelentené egymáshoz, legfeljebb amin, hogy gróf Apponyi látta a báró Bánffy programjának óriási hatását úgykezelt a magáét is olyan szellemben módosítani. A közel jövő politikai alakulásaira jelentős kihatásu eseményei közepette is mindenféle szenzációt kelt aza hir, hogy báró Bánffy Dezso lemondott a fődvarmesteri állásáról. Báró Bánffy Dezso ugyanis mint az „újpiirt“ vezére a legközelebbi választások mandátumot szándékozik vállalni. Mivel pedig a fődvarmesteri állás révén tagja a főrendi háznak, az állás megtartásával képviselői mandátumot nem vállalhatna. Már pedig az a bátor ellenzéki program, amelyet Bánffy Dezso nemzeti politikájának megvalósítására kitűzött, s a mely az új piirt programja, megkívánja, hogy a képviselőházban és a képviselőházból hirdessék. De ugyanez a program bizonyos tekintetben felszéyezheti a fődvarmesteri méltóság viselőjét. Mert igaz ugyan, hogy ez közjogi méltóság, amelynek viselője szabadon vallhat bármiféle meggyőződést, de mivel a méltóságot a korona adományozza, viselőjét mégis bizonyos tekintetek kényszerítik, hogy visszadjja a méltóságot a koronának, ha politikai meggyőződése ellentétbe jut azzal a politikával, amelyet a korona jóváhagy, s ha ezt a meggyőződést a politikai küzdeletrőn is érvényesíteni akarja. Báró Bánffy Dezso tehát inkább lemondott zászlósur méltóságáról, semhogy politikai meggyőződését elfojtsa s a nemzeti politikájá megvalósítására való megkezdett küzdelmet abbanhagyja. Ez a lépése, amelylyel minden tekintetű megszabadul s visszanyeri teljes aktívszabadságát, nagy hatást fog kelteni mindenfelé s növelni fogja azokat a szimpátiákat, amelyeket az „új piirt“ hazafiás és bátor programja már is szerzett magának.

Megszűnt az obstrukció.

Tisza visszavonta javaslatát.

A képviselőház március 10-iki ülésén hatalmas politikai szenzáció történt, amely az ellenzéki tümörrülés imponáló hatásának köszönhető. Lengyel Zoltán beszéde után ugyanis felállott Thaly Kálmán és szóba hozván a bentartott katonák és póttartalékosok szenvedéseit, valamint azt a nagy veszedelmet, mely Tisza házaszályú indítványával a nemzetet fenyeget, kérte Tiszát, hogy kímélje meg a nemzetet egy nagy és végzetes harctól, egyszorsmind kérte az ellenzékét is, hogy ne akadályozza meg az 1903-iki újonck megvadásását, ha cserében a miniszterelnök visszavonja az alkotmányt veszélyeztető indítványát.

Erre nyomban felállt Tisza István gróf és kijelentette, hogy ha a Ház minden oldaláról biztosítást nyer az iránt, hogy a múlt 1903-iki újonck. vaslatot minden nagyobb nehézség nélkül keresztül ereszti, akkor kész indítványát azonnal vissza vonni. Erre a kijelentésre a leszerelő pártok lelkesedéssel örtek ki. Thaly átment Tiszához s melegen szorongatta s nyílt színen Tisza kezét.

Szünet után Ugron Gábor a saját és elvtársai nevében kijelentette, hogy lesze-

relnek s a miniszterelnök törvénytíró indítványának visszavonása ellenében a tavalyi újonckjavaslat ellen obstrukálni nem fognaak. Ehhez a többi pártok is hozzá járultak, mir Tisza kijelentette, hogy a Házaszályú módosítására. vonatkozó indítványát ezenel vissza vonja, egyszorsmind vissza vonja s Ház asztalán fekvő összes törvényjavaslatok visszavonására vonatkozó kijelentését.

Az elnök erre *propónálta*, hogy péntekre tüzékek ki az ajonckjavaslat tárgyalásának folytatását, ami meg is történt s így a szegény bentartott katonák és póttartalékosok, akiket a kormány már már feláldozott erőszakoskodó terveinek, meg lesznek mentve. Ugron Gábor és az ellenzék *leszerelésre* az egész országban óriási szenzációt keltett.

K Ü L F Ö L D.

Az orosz-japán háború.

A mai nap szenzációs eseménye az a meglepő hir, hogy a japániai Liatung föl szigeten a Jalu folyam és egyszorsmind az orosz hadállás melé kerültök, sőt már a tartomány belsejében levő Föngvange-öng mellett össze is ütköztek az oroszokkal és megvertök őket. Hogy a japániai raily bálnulatos flórgeséggel oporálnak és milyen vehemenciával támadnak, azt a fenti esemény is bizonyítja. Azonkívül valószínű, hogy a Pos-jot-öbölben is szállítanak partra csapatokat, sőt Nuc-vaingot és Port Arthur határolt is fenyegetök. Tekintve az oroszok készültségét, valamint azt a tényt, hogy a japán vezérkar tagjai éveken át Áruhában teljesen kikémlték a harcotet, nem lehet csatlókozni az eddigi sikereiknek. Most az oroszoknak vagy fel kell venni a nagytközetet vagy pedig meg kell kezdenük a gyors visszavonulást Kurbin felé.

A háborúról a legújabb híreink a következők: Port-Arthurban állítólag már 8 orosz hadlőjöt tettek tönkre a japániai. Kamimura tengernagy jelentése szerint a Wia-fiszoszoki kikötő 40 percig bombázták. A korai tróruérőkbe sógorát elfogták s megmozgatásukkor iratokat találtak nála, a mely-ekből kiderült, hogy Korea és Orosz ország litkos szövetségre lépett Japán ellen.

Háboru Aglia és Oroszország között.

Orosz katonái költönek az a véleményre, hogy a kelet-ázsiai háborunak szakségképen angol-orosz háboru lesz a következő. Az Angliával való háborura már folynak az előkészületek

Az orosz cár a háborúnál.

Pétóve orosz belügyminiszter a napokban hirlapíró küldöttséget mutatott b a a cárnak. A felolvasott bódoló feliratra a cár rövid beszédben válaszolt. Kijelentette, hogy maga is buzgó újságolvaó, aki méltán, olni tudja a hirlapírók tevékenységét, végül a háborura vonatkozólag így szólt: „Csak az igazságot akarom, az igazságot!”

Március 15.

Csikszeredában.

A márciusi ifjak vör nélkül való forradalmát, mint minden évben, az idén is nagy lelkesedéssel és szeretettel ünnepli meg az ország.

A szabad gondolkodás és szabad sajtó ünnepe még ma is szent buzgósággal tölti el hazafiúi lelkiünket. Amit Petófi és Jókai 1848. március 15-én a nemzeti muzeum lépcsőjén proklamáltak, kétszeresen aktuálisává válik a mai napon, amikor a politikai adás küzdelmekből fenyegetően, követelőzve, de az ősi jog ünneztelével tornyosodik ki az a

diadalt remélő kérdés: „Mit kíván a magyar nemzet?”

Akkor, azon a lelkes márciusi napon, kezében egy szál csernyóvel, vér nélkül fellett meg erre a kérdésre a magyar nemzet. Adja az Ég, hogy ma, amikor a nemzeti követelmények olyan élessé, elkészedetté tetették a küzdelmet, sikerüljön vör nélkül, csupán az alkotmányos ősi jog öntudatával kivívni mindazt, a mit a magyar nemzet óhajt! . . .

A szabadság ünnepét a szokós fővárosban s az ország minden egyes vidékén hazafias lelkesedéssel és örömmel ünnepli meg a magyar.

Városunkban is nagy szabásu rendezőbizottság alakult, amely Imets János dr. előklote alatt Botár Béla, Daradits Félix dr. Dócy Bálint, Garu Ákos és Márton Gábor tagokból álló szakségbőri bizottságot bízta meg a március 15-iki ünnepség rendezésével.

A március 15-iki ünnepség programja a következő:

Délelőt: I. 10 órákor ünnepléyes isteni tisztelet. II. 11 órákor ünneplé a város háza előtt. I. Hazafias dal; előadják a helybeli népzenekarok. 2. Talpra magyar. Petófi-től; szavalja Botár Béla ur. 3. Hymnusz. Erkel F.-tól. Éneklí a csikszeredai dalkör. 4. Ünnepi beszéd; tartja Márton Gábor ügyvédjelölt ur. 5. Szózat. Egressy B.-tól. Előadja a csikszeredai dalkör. 6. Riadó. Cuccor Gergely-től. Szavalja Dulinszki József ügyvédjelölt ur. Induló előadva a helybeli népzenekarok által.

III. Délben a „Kossuth Szállóda” termében az öreg honvédek megvendégelése.

IV. Este a Kossuth Szállóda termében: 1. Rakóci-dal (1708). Éneklí a csikszeredai dalkör. 2. Alkalmi felolvasás, tartja dr. Daradits ügyvédjelölt ur. 2. Magyar darabokat játszanak zongorán dr. Kolonics Dénesné és Mihály Juliska ur. 4. Március 15. Endrőfi Sándortól. Szavalja Mihály Irma ka. 5. Szerenád. „Csak brigadéros”-ból. Vonós négyes. Előadják Antalffy Gábor, Dományanc András, Dományanc Péter és Nagy Gyula urak. 6. A holt költő szerelme. M. lodráma Jókai Mortól. Zenéjét szerze Liszt Ferenc, szavalja dr. Imets János ügyvédjelölt ur, zongorán játsza dr. Kolonics Dénesné ur. 7. Induló. Szentimaitól. Pérfi-négyes előadva a csikszeredai dalkör által.

Csiksomlyán.

A csiksomlyói róm. kath. főgimnázium „Önképzőkör” március 15-én (kedden) d. u. fél 3 órákor ünnepléyt tart a következő műsorral: 1. „Hunyadi nyitány”, elő adja a gimn. zenekara. 2. Ünnepi beszéd, tartja Albert Vilmos VIII. o. t., önképzőköri elnök 3. „Talpra magyar”, szavalja Kálár Ferenc VI. osztály tanuló. 4. Hagodó-szófó, előadja Dományanc András VI. o. t. ö. „Talpra magyar”, hubertól éneklí a férfiak. 6. Felolvasás. „Háromszék ötvélelmi harca a Gábor Áron” címen, tartja Gábor László VII. o. t. 7. „Szabadságharc”, melodráma, szövegét írta Székely Zoltán, zenéjét Dományffy, szavalja Kübnto Géza VIII. o. t. 8. A pályamunkák eredményének kiírdetés, közléstesz dr. Balló István tanár és „Önképzőkör” vezetője. 9. Szerenád, „Ocskai brigadérosból” (szózat). 10. „Március 15-én”, írta Ábrányi Emil, szavalja Bálint Vilmos VI. o. t. 11. „Rakóci induló”, előadja a zenekar. 12. „Kossuth nótá”, onnauo. Kültő meghívott nem locsát ki, hanem a hazafias eszmékört lelkesülő közönságot ez uton hívja meg az ifjúság.

Heti krónika.

Levél anyámnak.

Ott, a te eszűdes, kis faludban
A szeretet szent lángja ég.
Tudom, hogy nem jutott odáig
A gyűlölet vad hangja még.

Töled tanultam tűrni, himni,
Te győzre asszony, jó anyám!
Áldott szived ezernyi baj közt
Gyűlölni nem tudott csupán.

Elhagyva téged messze, messze,
Hozzád száll néma sóhajom:
Melengető, áldott szivedre
Sóvárgok éjen-nappal.

Óh, mert ha tudnád, ifjú szívem
Hogy sebzí aljas gyűlölet,
Pihenni hívna, vára-várna
Vignasztaló, gyöngéd öled.

Nem feltétel, hiszen tudod jól:
A küzdelem volt életem.
Ha büntött gazság, rút irigység,
Megtört a bizszo fegyverem.

Harcolni bátran, tiszta kézzel:
Ez volt, anyám, intő szavad,
Létört való, nehéz tusára
Te lelkesítettél magad.

De, óh, ha látnád, mennyi szennyes,
Mily aljas gazság tör reám:
Könnyes szemekkel visszatünnél
Csüdes faludba, jó anyám...

Megsimogatnád lágy kezoddél
Kifáradt, lázas homlokom,
Sütöt hajam csókkal boritnád
Könnyek között, mint egykoron...

De hasztalan... Te messze tölem
S én huzád nem sietetek:
Itt kell maradnom: hi a munka
És harcba hívna guz kezek.

Mig szent izaszág kardja vélelem,
A harc terét el nem hagyom.
Mily szép, magasztos: ifjú szívvel
Harcolni bíszkén, szabadon!

Gara Ákos.

KÖZGAZDASÁG

Néhány szó a boronálásról.

A tavasz közeliedővel nem mulasztatom el, hogy gazdátársaim figyelmét fel ne hívjam az egyeztetés de igen fontos munkára a boronálásra.

Est a munkát ugyan eddig is végezték, hisz boronálás nélkül gazdálkodást el sem képzelek, s ha mégis a nyilvánosságra állók vele teszem szert, mivel általában nem jó boronát használnak, ez azt nem mind-akkor, amikor kellene.

Közhasználatban lévő teljesen fából készült boronák a szennel nem sokkal ér többet; könnyű homokos talajokon a friss nyirkos szántás elsimítására az elvetett, mag alátakarására alkalmasok lehetnek, de ahol egyebütt, összerúgnak nem használhatók, holott ezen eseteken kívül is föltétlenül szükséges a boronálás még köztü rögös talajoknál, rögök adáptitására, lucernának lötrészek, réti és erdei kaszáló f. l. talajának lazítására tavasszal.

Én nem tudom olggy ajánlani a boronát kaszálóinkra. Boronálással nemcsak a hancsokok keletkezését akadályozzuk meg, hanem a növénynek fejlődésnek két legfontosabb tényezőjét a levegőt és nedvességet

biztosítjuk talajunk számára. Levegő (élely) nedvesség nélkül nincs élet működés. Boronálás által a levegőnek utat nyitunk a növények gyökere felé. A boronált talaj nedvességet tovább tartja magában, így a szárazságot a növények benne nem érzik meg oly hamar mint a boronálatlan talajban. Különben a boronálás hasznos voltáról legjobban meggyőződhetünk, ha egy darab lucernásunknak vagy bármely kaszálóunknak egyik felét kora tavasszal jól megboronáljuk, a másikat pedig e nélkül hagyjuk; már az 5-6-ik napon észre vesszük a boronált részen az előfeljebb fejlődést, minek végeredménye a nagyobb termés hozam lesz.

Sajnálatos jelenség, hogy legkifutóbb talajú kaszálóinkon, különösen az erdeiken a hancsokok moha elszaporodása a kaszálást csaknem lehetetlenné teszi.

Ennek oka a gazda; a friss vakond túrasokat miért nem boronálja övről-övré el. A kaszálók is gondozást kívánnak, különösen kivánják a tavaszi erős boronálást, e nélkül ne csodálkozzunk ha oly vékony rendek ezek, hogy a kasza megtörtéséhez is alig tudunk egy-egy markot össze kaparászni.

Mint fentebb is említettem a f. l. legu boronák rétekre, kitűzött talajokra teljesen alkalmatlanok.

Ma igen sokféle boronát készítenek, van külön réi boronás, van könnyű, van nehéz talajokra való. Nincs módjában minden gazdának, hogy a célok szerint külön külön boronát szerezzen be, ezért gyártatnak olyanok is, amelyek egy az egyik mint a másik célnak olggy megfelelnek; használhatók rétekre, herésekre, szántóföldre stb. Ilyen mindentlőv használható boronás a Loucke-féle acél fogakkal. Ára 60-80 korona két ingadozik. Ha gazdátársaim ezt drágának, bár meggyezem, hogy a jó talajmivel eszköz sohasem drága, akkor a teljesen vasból készült új boronás beszerzése helyett legalább az volna igen kívánatos, hogy a jelenleg használatos boronáinkat fogait cseréltessek vasból.

Szék: Mihály.

H I R E K.

Bánffy Dező báró lemondása. Az országban hatalmas arányokban hálító új párt személtés vezére. Bánffy Dező báró, az idők hívó szótának engedve, a teljes akció terére lép. Ezért, hogy a nemzeti követelményekért s a nemzet politikai és gazdasági önállóságáért felemelt zászlót mindenkintől függetlenül világszerte diadalra, elhatározza, hogy fődvarmesteri állásáról lemond, mandátumot vállal s mint az új párt vezére fog a házban a nemzet politikai és gazdasági önállóságáért küzdeni. Bánffy Dező báró lemondását a király - mint a hivatalos lap írja - a következő kézirattal fogadta el:

Kedves báró Bánffy! Előterjesztett kérelmére Önt a magyar fő dvarmesteri meltsóságtól ezennel kegyelemben felmentem. Kelt Bécsben, 1904. évi márc. hó 5-én. Ferencz József s. k. Gróf Tisza István s. k.

Személyi hír. Györgypál Domokos dr., a csikszeredai kerület országgyűlési képviselője, Budapestről pénteken hazérkezett s kedden e hó 15-én ismét a székesfővárosba utazik.

Györgffy Gyula kilépése. Tisza István gróf erdészeti politikájának a hatása alatt a D. melldarab faluban lévő szabadelvűpártból több kilépés történt Györgffy Gyula dr., Dossowffy Emil gróf, Frey Ferencz és Blas-

kovicz Ferencz szabadelvűpárti képviselőik bejelentették Podmaniczky Frigyes báró part elvűknek hogy a szabadelvűpártból kilépnek. A tömeges kilépés a mamelnk-pártot komolyan megráuitette, annál is inkább, mert a közel jövőben több kilépés várható. Bejelenteték főleg a Györgffy Gyula dr. öndeszkes kilépése érdekében, amely mindentűt kelemes szeménciót keltett. Mint egy előlköl fővárosi lap írja, Györgffy Gyula kilépésére már el lehetett készülvé, mert irányadó kö rök előtt kijelentette, hogy a szabadelvű pártból ki fog lépni s az új pártba csatlakozik, csupán az a meglepő, hogy épen most a Tisza házszabály-indítványának a visszavonása előtt hagyta ott az erdészeti kormány mamelnk táborát. Mi Györgffy Gyulát aki mindig a komoly és hazafias törekvések embere volt, örömmel üdvözöljük e förtias de bütor lépéséért, amelylyel nemcsak a választói bizalmát és ragaszkodását, hanem a nemzeti eszmékért küzdők tisztelőit is kivívta magának.

Éskülvé. Berkovits Samu, fiatal, törekvő iparos Braun Lilla kisasszonynyal ez évi március hó 20-án Gyulán fél négy óraker, az izraelita templomban tartja meg eskülvéjét.

Március 15-ike Gyergyószentmiklóson. Az 1848-iki március 15-nek évfordulója alkalmasból Gyergyószentmiklóson, a község-ház nagy gyűléstermében 1904. március hó 15-én nagyszabású lelkes nemzeti ünneplét rendeznek, amelynek műsora a következő: 1. Gyűlékezés a község-háznál reggeli 9 óraker. 2. Együttcs felvonulás a hat szert. 3. röm. kath. templomba. 4. Ünneplés háládó isteni-tisztelet fél 10 óraker, mely után visszavonulás a község-házhoz, melynek nagy gyűléstermében a nemzeti ünneplé a következő műsorral folytatatik. 5. Elnöki megnyitót tart G. Ferenci Károly kerületi főesperes. 6. Édes hazám. Szerző Cinka Pana. Elnöki a gyergyószentmiklósi „Dalegylet”. 7. Szavalt dr. Laurentz Vilmos. 8. Ünneplés beszéd, tartja Benke Antal. 9. Alakalmi szavalt, szavaltja öz. Gency Istváné. 8. Ima Cinka Panától. előadja a gyergyószentmiklósi „Dalegylet”. 9. Március 15-ike. Szavaltja Straszner József. 10. Chloppy-félf. Lányi Ernőtől. Elnöki a gyergyószentmiklósi „Dalegylet”.

Uj erdészek. Földművelési miniszter a csikszeredai m. kir. erdőhivatalhoz Bálint Mihály ambiciózus és képzett erdészjelöltet erdészéssé és Fröhlich Bruno erdőgyakornok, okleveles erdész, erdészjelöltté nevezte ki.

Eljegyzés. Fröhlich Bruno csikszeredai erdészjelölt eljegyezte Kaffka Margitot, a fővárosi lapokból is ismert jeles írónót.

Székelvőrtannk emléke. A székelvő ifjusági egyesület Budapestben az 1884. március 10-én a Marosvásárhelyt kivégzett székelvő vértanúk halálának fölzázados évfordulóján e hó 10-én este fényes emléktünet rendezett. Adományokat a „Székely Deák-Ötthon” alapja javára az ifjusági egy-let közönségtől fogad.

Kinevezés. A m. kir. pénzügyminiszter Köllő István m. kir. adótárnokot a székelvő-udvarhelyi m. kir. pénzügyigazgatóság mellé kirendelt csikszeredai kirendeltséghez pénzügyi számvizsgálótóv végleges minőségben kinevezte.

Bikavásdr Csikszeredában. A csikszeredai bikavásdr az idén április hó 6-án a helybeli gazdasági iskola udvarán fogják megtartani.

A csikszentmárton-csekefalvi négyzet közigyelése. A csikszentmárton-csekefalvi jótékony négyzet folyó évi március hó 17-én délután 3 órakor az olvasó kör diástermében tartja évi rendes közgyűlést, melyre az összes alapító, rendes és pártoló tagokat tisztelettel megbívja az elnökség. Tárnyorotat: 1. Elnöki megnyitó. 2. Mult közgyűlés jegyzőkönyvének felolvasása és hitelseitése. 3. Titkári jelentés. 4. Vigalmi bizottság beszámolója. 5. Indítványok. Csikszentmárton, 1904. március 6-án. Özv. Márton Ferencné, elnök. Bárdóczy Gyula, titkár.

Ki építi a csikszeredai vígadót? Csikvármegye megújításának az igazgató tanácsa e hó 10-én döntötte el a csikszeredai redoute építését pályázatának a sorát. A határozat szerint Koch Károly budapesti vállalkozó ajánlatát fogadták el, aki 136888 korona 15 fillérért tett ajánlatot, míg a Gál József, Köllönte és András Lajos vállalkozók ajánlata 160000 koronáról szólt. Koch Károly előbbene ismert fővárosi vállalkozó-cég, amely a helybeli igazságügyi palotát is építi.

Uri műkedvelők Dícsőszentmártonban. Fényes, uri műkedvelő előadás volt e hó 12-én (szombaton) Dícsőszentmártonban, a melyre az előkelő hölgyekből és urakból alakult rendező bizottság a következő meghívót küldte zét: Meghívó a magyar szent korona országainak területén működő vöröskereszt egyeslet dícsőszentmártoni fiókja által saját alapja javára, 1904. évi március hó 12-én, Dícsőszentmártonban, a „Nemzeti Szállóba” összes termelében báró Apor Istvánné, Baranyi Lajosné, gróf Bethlen Árpádné, Gyárfás Károlyné, gróf Haller Györgyné, özv. gróf Haller Jenőné, gróf Haller Jenőné, Pekri Sándorné, báró Rothenthal Henrikné, özv. Szentkereszty Anna báróné, báró Szentkereszty Györgyné, özv. gróf Vay Ábráhámné, id. Apáthy Péter, báró Apor István, gróf Bethlen Árpád, gróf gróf Béldi Kálmán, gróf Haller György, gróf Haller Jenő, Kovácsy Sándor, Nagy Pál, ifj. Pataki László, Pekri Sándor és báró Solymosy László vélnöksége által rendezendő műkedvelői előadással egybekötött táncestélyre. Belépőtíj: Oldal- és támlászek az 3 sorban 3 korona; közszék (negyedik, ötödik és hatodik sorban) 1 koronán 60 fillér; zártszék 1 korona 20 fillér; fölsőszintű állóhely 1 korona; karzat 60 fillér. Jegyek előre válthatók Gödry Lajos dícsőszentmártoni gyógytárában. Felhívások közönnel fogadtatnák hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdet este 8 órakor. Ez alkalommal előadták a „Kéz kezét mos”, Herceg Ferenc három felvonásos vígjátékát.

Gyümölcsfák kiosztása. A székelyföldi kirendeltség ez év tavaszán Csikszentmártonon, Szentgyörgyön és Csikszépvízen 3000 darab cidet gyümölcsfa csemétét egyenkint 10 fillért, 3000 drb ribiziko, egres és málna bokrot ingyen fog kiosztani.

Gasdák, ha nagy terméshez akarnak jutni. Mautner-féle magvakat vessenek. Idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, Mautner Ödön cs. és kir. udvari megkereskedő Budapeston, Rottenbiller-utca 33., mindenkinek ingyen megküldi. A különösen tisztított legnagyobb csiraképeséggel bíró fajtiszta magvak árai alacsonyok. Különböző felelmentők az impregnált takarmányrépa-magvak és a legnevesebb gabonafélék ára is leaszta.

A csikszeredai vízrendezés. A csikszereda város területén levő patakok rendezésére vonatkozó tervet a brassói kulturális elnökség elkészítette, ami körülbelül négyezer korona költségre fog kerülni. A tervet a városi tanács és közbirtokosság képviselői e hó 5-én elfogadták, kérdés azonban, hogy a képviselőtestület a sok költséget és áldozatot igénylő tervet minden kifogás nélkül elfogja-e fogadni.

Aki kerjéjt szereti, szép virágokat és kitűnő konyhakerti terményeket akar, ez fedezze megzűködését Mautner Ödön cs. és kir. udvari megkereskedőben Budapeston, Rottenbiller-utca 33. A cég idei árjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra mindenkinek ingyen küldi. Ezen árjegyzék az általában ismert, világírű, kitűnő magvakon kívül, még a különböző értékes és megjelölt konyhakerti- és virágfajdoságoknak egész sorozatát is tartalmazza.

NYILTTÉR.

Az a rovathoz közöltékert az alábbi felől. Szerk.

Építőgus.

Ez évi február 22-én, a választás napján, Daradics Félix dr. kollégámmal a posta-hivatal felé mentem, amikön Ujfalusi Jenő dr. szembe jött velünk. Daradics tréfás hangon ezt mondta: Abcug a polgármester! amire én is hasonló hangon így szóltam: Abcug a polgármester!

Ujfalusi ekkor egy szót sem válaszolt, hanem később Nagy Imre választási elnök előtt sértő szóval bírálta az eljárásomat.

E miatt én Daradics Félix dr. és Márton Gábor megbízottaim útján lovgasig elégtételt kértem tőle, amely eljárásról megbízottaim a következő nyilatkozatot vették föl:

Gara Ákos ügyvédjől utnak Helyben,

Kedves Barátunk!

Mult hó 23-án megbízód fölöttn felkeresték dr. Ujfalusi Jenő urat, hogy elégtételt kérjünk nevezett urtól a rajtat folyó hó 23-ikén elkövetett szóbeli sértésért.

Dr. Ujfalusi Jenő ur azonban az elégtételt megtagadta azon nyilatkozattal, személyesét sérteni sem akarta, csak az eljárásot bírálta. E kirkálást fontatja a s mennyben a mult este őrszéd magad, orvoslásért a bírósághoz utatított.

A magunk részéről részódo ezzel az ügyet a lovgasinság szabályszarint befejezttünk nyilvatlajtuk. Csikszereda, 1904. február 23 án

Dr. Daradics Félix. Márton Gábor.

E kiterő kijelentéssel nem lévén megelégedve a „Csikszereda” 10-iki számában „lovgasiatlannak és gyávának” deklaráltan Ujfalusi Jenő drt.

Ujfalusi Jenő dr. erre a „Csiki Lapok” című hetilapban alatomosan és gyáván megvárgalmazott, de nem provokált, mire én e hó 4-én (pénteken) este Wellmann Samu, Bodor Ödön és Henter Géza urak jelenlétében pofonítotttök és nyomruít gazemberek” nyilvatítottam. Ujfalusi Jenő dr. ezt is zsebre rakta, sem nem provokált, sem megbízottait meg nem nevezte, dacára, hogy aljas rágalma ellenében a saját kezdeményezésomre őszszehivott becsületbírószág eljárásom korrektségét tisztázta s a diszkvalifikáció állapotos és egygyűll vádja alól fölmentet. A becsületbírószág határozatát ajánlott levelben e hó 10-ikén csitörtökön d. e. 8 órakor elküldöttem címére, azonban még maig sem mozdította a fillét.

Az ilyen hitvány emberrel tovább is szóba állani — nem tisztességes és lovgasig öszilletett emberhez illő dolog. Aki egy tréfás szó miatt ellenem tör, azután, mikor helyt zellene állni, gyáván meghunyászkodik, félenken bujkál és becselenséget, pofont zsebrerakva five o'clock thee-re jár, az szánalomra méltó és Frimm grógyintézetébe való alak.

Ajánlom ezt a flegmatikus fiatal embert az intelligens közönség elnéző gondozásába.

Ezzel a választásból fölmerült őszszon lovgasig ügyeim befejezést nyertek.

Csikszereda, 1904. március 13.

Gara Ákos,
ügyvédjelölt.

Sz. 295 904. ki.

Hirdetmény.

Alatirtak közvéteszik hogy a községe tulajdonát képező „Községiha” földszintű déli szárnya — mely áll; 4 szoba, konyha és 1 pinczéből, s mely már 10 év óta it imérésé engedélyvel mint jó forgalmu vendéglő jövedelmezettik — s valamint a községi ház északi földszintű szárnyában lévő üzlethelyiség hozzáutartozó pince és raktár helyiség valamint, lakosztályok f. évi március hó 16-án d. e. 8 órakor a községiháznál megtartandó nyílt árverésen 5 évre hasznosbérbe adának

Vendéglő kikiáltási ára 500 kor. Üzlethelyiség kikiáltási ára 400 korona.

Árverezni kíván k kötelesek a kikiáltási ár 10% át mint bántópenzt előljáróság kezébe letenni.

Részletes feltételek az előljáróságnál megtekintendők.

Az előljáróság.

Csikszentmárton, 1904. évi március hó 4 én.

Mihály Mátyás, Kosza István,
jegyző. bíró.

149. szám, 1904. végreh.

ÁRVERÉSI HIRDETÉMY.

Alutirt borság végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében szemmel közhírré teszi, hogy a csikszentmártoni kir. végzésbírószág 1903. évi Sp. 334/8 szamu végzése követségében dr. Nagy Jenő csikszentmártoni ügyvéd által képviselt és őli Simon Mária javára csikszentmártoni György Albert ellm 16 kor. a Jar örökség 1904. évi február hó 16-án fogatatosított kötelejt végrehajtás útján felhívogtát és 700 koronára becsült követségi ingóságok ut. m. m. m. m. nyilvas nyilvas árverésen eladának.

Mely árverésnek a csikszentmártoni kir. jar. bíróság 1904. évi V. 38/3. szamu végzése folytán Csikszentmárton alperes lakásán levendő székülésre 1904. évi március hó 26-ik napjának d. e. 9 órája határidőül kikiáltotk és ahhoz a venni szándékozók szemmel uty megjelvezésel hivattuk meg, hogy az örökött ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t. c. 107. §-os 108. §-al értelmében közpönözés mellett, a legelőbbit igrónak követség esetén becsorom alul is el fogának adatni

Amennyiben az árverésendő ingóságokat mások is is és felhívoglatatnak, a azokra követségi jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t. c. 120 §-al értelmében ezek javára is eladandóttik.

Csikszentmárton, 1904. március 10-én

ZOLDY LAJOS,
kir. bír. végrehajtó.

Legujabb divatu, szebb-nél-szebb, művészi kivitellü képes és szines Levelező-lapok olcsón kaphatók Gyönös és Társas könyv, papír és írószer kereskedésében.

Pályázati hirdetés.

Csikszereda r. l. városban üresedésben levő városi állatorvosi állásra Csikvármegye alispánjának 6177/903. számú rendeletére ezennel pályázatot hirdetek. Felhívtnak mindazok, kik ezen állást elnyerni óhadják, hogy a szükséges képesítést igazoló okmányokkal felszerelt kérvényeiket hozzám folyó évi március 30-ig nyújtsák be.

A városi állatorvos fizetése 800 korona, a melyen kívül a vágatási biztos, illetve hus szemel teendők végzéséért szabályrendeletileg megállapított díjazás jár, mi körülbelül évenként 500 koronára rug.

Megjegyeztetik, hogy fentemlített díjazásokért a megválasztott állatorvos köteles a hofi és országos állatvásárok alkalmával a vásárszakértői teendőket is végezni, magánygyakorlat azonban folytatható.

Csikszereda, 1904. február 27-én.

Dr. Ujfalusi Jenő,
polgármester.

Pályázat.

A csikszentkirályi gőzfűrészhöz ügyes szakavatott

gépész

kerestelik ki fűrészgépről már több ideig alkalmazva volt.

Ajánlatok Friedländer Lajos urhoz Csik-Szentkirályra küldendők.

A csikszeredai vasúti állomás közelében

két beltelek eladó,
felvilágosítással szolgál
e lap kiadóhivatala.

Legújabb rendszerű, teljesen új

Singer varrógép

oleső áron szabad kézből eladó. -- Hol? Megmondja a
* * * lap kiadóhivatala. * * *

Szolid és szabott árak!

Figyelemre méltó!

Alulírott ajánlja becses megrendelőimnek, valamint a nagyérdemű közönségnek szíves figyelmébe az újonnan megérkezett és a legkényesebb igényeket minden tekintetben kielégítő

TAVASZI és NYÁRI

finom gyapju és kamgarn szöveteit.

Egyuttal méltó b. megrendelőimnek eddigi szíves pártfogásukért hálás köszönetet mondunk, kérem b. megrendelőim, valamint é. közönség további szíves pártfogását, azon ígéretem mellett, hogy egy míót eddig ezután is szem előtt fogom tartani legszolidabb árak mellett való előzékeny kiszolgálást.

Vagyok szolgálóikra kész kiváló tisztelettel

Ócsey János.

férfi szabó Csikszereda (saját ház).

Pontos kiszolgálás!

ÜZLET ÁTTELJEZÉS!

Van szerencsém a mélyen tisztelt közönség szíves tudomására hozni, hogy az eddig a SZULTÁN GERGELY ur házában levő

BORBÉLY- ÉS FODRÁSZ-ÜZLETEMET

ez évi március hó 1-én MICHNA RUDOLF ur házába (Hegy-utca) helyeztem át. Midőn ezt tudatom, kérem a tisztelt közönséget, hogy eddig tanúsított szíves pártfogásában továbbra is megtartani kegyeskedjék.

A mélyen tisztelt közönség szíves pártfogásába ajánlván magamat, maradok kiváló tisztelettel

Borsodi Géza borbély és fodrász.

Ü z l e t t

ÜZLET MEGNYITÁS.

Van szerencsém a nagy érdemű közönség becses tudomására hozni miszerint, Csikszeredában az Apafi Mihály-utca 250. szám alatti Biró Imre-féle házban, a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő

Bádogos műhelyt nyitok.

Európa nevezetesebb városában, úgy mint BUDAPEST, BÉCS, DREZDA, BERLIN, ZÜRICH, LYON és MARSEILLES városokban szerzett tapasztalataim után azon helyzethez jutottam, hogy városunkban a bádogos iparszakhoz tartozó, bármily kivitelű munkát elvégeztethetlek.

Műhelyemet igyekezem oly gépek és műszerekkel berendezni, melyekkel a legkényesebb munkák pontos és szolid kivitelére képes vagyok.

Bátorkodom további említeni, miszerint elvállalom az ÉPÜLET és TORONYMUNKÁK terv- és szakzereti kivitelét, ugyancsak FÜRDŐKÁD és KONYHA FELSZERELÉSEKET.

Zomancozott edényeket állandóan raktáron tartok.

A nagyérdemű közönség szíves pártfogását kérve maradtam kiváló tisztelettel

Berkovics Samu,

dombornai és épület bádogos mester.

Csikszeredában, Apafi Mihály-ut. 250. sz.

Szolid árak!

A Dr. G. SCHMIDT
fő-törzs és tisztí- orvos-féle

Fülolaj

gyógvit idősekes süketiséget fülfojtást, fül- és nagyotha lási, még idült osetek' on is. Eg edül kapható üvegje 21 a

DR. ROTSCHEK EMIL
gyógyszerterában, Debreczen.

Időgen világrészekből.

Földrajzi ismereteket terjesztő elbeszélések az ifjuság számára.

Egy-egy szám ára 30 fill.

Kapható: lapunk kiadóhivatatalán

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertjeinkben föld- és homoktalajon.

Ere azonban nem minden szőlőjű alkalmas, bár minél kusza természetű, most nagyobb része ha megvan is, természet nem hoz, ezért sokan nem érnek el eredményt eddig. Hol lúgusnak alkalmas fajokat ültetnek, azok bőven ellátják bántak az egész szőlőlért idején legkitűnőbb munkatárs és más éles szőlőkkel.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s minczen oly ház, melynek fala mellett a legeszkélyből gondozással felneveltek nem volna, ezenkívül más épületeknek, kocsiknak, kerítéseknek stb. a legremekebb dísz. anélkül, hogy legkevesebb helyet is elfoglalna az egyfőre használatú részekből. Ez a legalkalmasabb gyümölcs, mert minden évben terem.

A fajok ismertetésére vonatkozó, szines fénynyomatú katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik meg, aki címét egy levelezőlapon utatja.

Cím:

Ermelléki első szőlőoltványtelep
Nagy-Kágya, u. p. Székelyhid.

Veress Sándor dr.

fogorvosi és fogtechnikai műtermében

* CSIK-SZEREDÁBAN *

Lázár Domokos-féle ház
(szemben a Kosuth-szállodával) em. elevelen.

Rendelés délután 1/2-2-től 5-ig.

Erdélyi kitünő minőségű bódón **turót**

szállít utánvétellel jutányos árban Naf-tai Vilmos, Balázsfalva (Erdély). Képvisező jutalék mellett felvételük.

Hirdetések

felvételnek lapunk kiadóhivatatalán, olcsó díjszabás mellett.

Ne vegyen senki hangszert míg

Reményi Mihály

műhangszerész, cs. és kir. szabadalom-tulajdonos, a Magyar Királyi Zeneakadémia szállítója 315 ábrával ellátott legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről, VI., Király-utca 44/II.

KÁVÉ

	Kilója koron	Pekelt kávé 2 koronású fajból
REKLÁM KÁVÉ Santos faj tisztá	1 80	
SUPERIOR háztartási tisztá izü	2 -	
JAMAICA nagysejtes világos	2 20	
DOMINGO elsőkézi jó JÁVA faj	2 40	
CEYLON Salvador Cuba faj	2 60	
JÁVA kávé liberálisan drás nagy	2 40	
Legf. MALABÁR vagy Martinik	2 80	
Legfinomabb és nagysejtesül CUBA,	(3 20-40)	
PORTORICO, MOCCA vagy anyay	(3 40-ig)	
JÁVA	(2 40-40)	
GYÖNGYKÁVÉ minden faj.	(3 00-ig)	

4 és fél kilós postacsomagokban, ha többféle is, bérmentve küldünk bárhová, postadíjért számítottunk 42 és 72 fillért csomagonként. Csomagoldási szállítólevelet nem számítunk.

Minden sorunk a J a n d é k h a k a p j a egy hozzáértő beküldendő bármely kis fénykép után a legutóbbi sárga fényképet és csak a díszes beábrázolt papírkéret és vámetr számítunk 3 koronát. A kép hasonlósága és művésztisz kivételével minden irányban kezessékednek.

Continental kávéimport társaság.
Budapest, V., Lipót-körút 13.

Biztos keresetet nyújtunk minden állású egyőnének szerint. Nem részlet-ízlet, Ajánlatok intézőndök:

„Soraegy letéti bank”-hoz,
Budapest, VIII. József-körút 16.

Megjelent! Első legnagyobb magyar eszéki bészeti, magánéleti tan-könyv 350 oldal, 410 rajzzal, árva 10 korona, kivé 12 koronát, férf és női ezalakú adásokról. Főhírneműl ezakkönyv 1 korona. Szabászatra tanítványokat elfogadok.

Mehr Samuel,
okleveles mészabász tanító.
Budapest, VII., Kazinczy-utca 30/II.

Szerelők és bádógosok
figyelmébe!

AUGENSTEIN HUGÓ, Budapest, VII., Wesseleny-utca, 11/a. Mindennemű világmpak, csillárok és az összes világítási felszerelési részegok raktára Kibővülő ábrák és váris rész asztali lámpák.

Pragen Alvis fémárgyára.
Bécs—Budapest.
speciálista világitási cikkekben.

Gumi-sárczipők
(kalecsnai)

vízmentes gumi hócipők meleg teveszőr bélésessel, nők és gyermekek részére; teljesen vízmentes gumi vadász-cizimák férfiak részére, legjobbnak bizonyult minőségben, eredeti orosz gyártmány a szent-pétervári gumicipőgyár gyártmánya.

KORCSOLYÁK: Halitax, Jackson Haines, Gazella és Columbus.

Legjutányosabb árban kapható

Schottola Ernőnél Budapesten,
VI., ANDRÁSI-UT 2. SZÁM.

Arjegyzékkel ingyen és bérmentve szolgálók.

